Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

27. marec 2012*

„Člen 82 ES — Poštno podjetje s prevladujočim položajem, ki ima obveznost univerzalne storitve glede razpošiljanja nekaterih naslovljenih pošiljk — Uporaba nizkih cen za nekatere nekdanje stranke konkurenta — Neobstoj dokazov o namenu — Cenovna diskriminacija — Nizke in selektivne cene — Dejansko ali verjetno izrinjenje konkurenta — Vpliv na konkurenco in tako na potrošnike — Objektivna utemeljitev“

V zadevi C-209/10,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Højesteret (Danska) z odločbo z dne 27. aprila 2010, ki je prispela na Sodišče 3. maja 2010, v postopku

Post Danmark A/S

proti

Konkurrencerådet,

ob udeležbi

Forbruger-Kontakt a-s,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi V. Skouris, predsednik, A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, predsedniki senatov, A. Rosas, A. Ó Caoimh (poročevalec), L. Bay Larsen, T. von Danwitz, A. Arabadžiev in E. Jarašiūnas, sodniki,

generalni pravobranilec: P. Mengozzi,

sodna tajnica: C. Strömholm, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 1. marca 2011,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za Post Danmark A/S S. Zinck, T. Lübbig, in N. Westergaard, odvetniki,

— za Forbruger-Kontakt a-s P. Stig Jakobsen, odvetnik,

— za dansko vlado C. Vang, zastopnik, skupaj z O. Koktvedgaardom, odvetnikom,

* Jezik postopka: danščina.

— za češko vlado M. Smolek, T. Müller in V. Štencel, zastopniki,

— za italijansko vlado G. Palmieri, zastopnica, skupaj s F. Areno, avvocato dello Stato,

— za Evropsko komisijo B. Gencarelli, U. Nielsen in K. Mojzesowicz, zastopniki,

— za Nadzorni organ EFTA X. Lewis in M. Schneider, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 24. maja 2011

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 82 ES.

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Post Danmark A/S (v nadaljevanju: Post Danmark) in Konkurrencerådet (urad za konkurenco) glede cen, ki jih je družba Post Danmark uporabljala za tri nekdanje stranke svojega konkurenta, Forbruger-Kontakt a-s (v nadaljevanju: Forbruger-Kontakt).

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

3 Post Danmark in Forbruger-Kontakt sta na Danskem največji podjetji za razpošiljanje nenaslovljene pošte (prospekti, telefonski imeniki, reklamne brošure, lokalni in regionalni časopisi itd.). Glede na predložitveno odločbo je ta sektor popolnoma liberaliziran in zanj ne velja danska zakonodaja za poštne storitve. Ni sporno, da je mogoče v postopku v glavni stvari upoštevni trg omejiti na trg razpošiljanja nenaslovljene pošte na Danskem.

4 Družba Post Danmark je imela v času dejanskega stanja, obravnavanega v postopku v glavni stvari, zaradi izključne pravice distribucije monopol nad razpošiljanjem naslovljenih pisem in paketov, ki niso presegali določene teže, ta pa je bil povezan z obveznostjo univerzalne storitve razpošiljanja naslovljene pošte pod določeno težo. Navedeno podjetje je za to razpolagalo z omrežjem, ki je pokrivalo celotno nacionalno ozemlje, uporabljalo pa se je tudi za razpošiljanje nenaslovljene pošte.

5 Glavna dejavnost družbe Forbruger-Kontakt, podjetja v časopisni skupini Søndagsavisen a-s, je razpošiljanje nenaslovljene pošte. V času dejanskega stanja, obravnavanega v postopku v glavni stvari, je ta družba predvsem s prevzemom manjših distribucijskih podjetij ustvarila distribucijsko omrežje, ki je pokrivalo skoraj celotno nacionalno ozemlje.

6 Skupine SuperBest, Spar in Coop, velika trgovska podjetja, so bila do leta 2004 pomembne stranke družbe Forbruger-Kontakt. Konec leta 2003 je družba Post Danmark s temi tremi skupinami sklenila pogodbe in s 1. januarjem 2004 prevzela razpošiljanje njihove nenaslovljene pošte.

7 Pred sklenitvijo pogodbe z družbo Post Danmark se je skupina Coop pogajala s to družbo in družbo Forbruger-Kontakt. Z vidika cen sta bili ponudbi teh dveh subjektov podobni, čeprav je bila ponudba družbe Post Danmark nekoliko nižja.

8 Konkurrencerådet je po pritožbi družbe Forbruger-Kontakt z odločbo z dne 29. septembra 2004 ugotovil, da je družba Post Danmark na danskem trgu razpošiljanja nenaslovljene pošte zlorabila prevladujoči položaj z izvajanjem politike ciljnih popustov za pridobivanje zvestobe strank, in sicer, prvič, tako, da svojih strank ni obravnavala enako v zvezi s cenami in popusti (Konkurrencerådet je to opredelil kot „akcesorna cenovna diskriminacija“), in drugič, tako, da je za nekdanje stranke družbe

Forbruger-Kontakt uporabljala drugačne cene kot za svoje obstoječe stranke, ne da bi lahko te bistvene razlike v cenah in popustih upravičila na podlagi stroškov (praksa, ki jo je Konkurrencerådet opredelil kot „glavna cenovna diskriminacija“).

9 Predložitveno sodišče navaja, da družba Post Danmark s ceno, ki jo je ponudila skupini Coop, sicer ne more kriti „povprečnih celotnih stroškov“, lahko pa krije „povprečne dodatne stroške“.

10 Družba Post Danmark meni, da ji je pogodba s to skupino omogočila prihranke zaradi ekonomije obsega, ki so nastali zlasti zato, ker se je ta pogodba nanašala na pet verig navedene skupine, kar je pomenilo do pet pošiljk na gospodinjstvo. V zvezi s tem je v predložitveni odločbi navedeno, da so se stroški družbe Post Danmark za razpošiljanje nenaslovljene pošte od leta 2003 do leta 2004 znižali za 0,13 DKK na pošiljko.

11 Konkurrencerådet je kljub temu menil, da pri analizi stroškov ta okoliščina ne vpliva na presojo celotne cenovne politike, ki jo je družba Post Danmark izvajala do skupine Coop. Prvič, družba Post Danmark dejavnika prihrankov zaradi ekonomije obsega ni upoštevala v svojem splošnem cenovnem sistemu in sistemu popustov, in drugič, mejno zmanjševanje stroškov razpošiljanja več kot ene pošiljke enemu gospodinjstvu ni povezano s tem, da pošiljke izvirajo od iste stranke.

12 Konkurrenceankenævnet (pritožbeni odbor za konkurenco) je z odločbo z dne 1. julija 2005 potrdil odločbo Konkurrencerådet z dne 29. septembra 2004.

13 Konkurrenceankenævnet je poleg tega potrdil odločbo Konkurrencerådet z dne 24. novembra 2004, v kateri je ta ugotovil, da ni bilo mogoče dokazati, da je družba Post Danmark nameravala izključiti konkurenco, in da zato to podjetje ni zlorabilo prevladujočega položaja na trgu razpošiljanja nenaslovljene pošte z uveljavljanjem plenilskih cen.

14 Te odločbe Konkurrencerådet in Konkurrenceankenævnet so postale pravnomočne, kar zadeva neobstoj zlorabe prevladujočega položaja s plenilskimi cenami in obstoj take zlorabe zaradi „akcesorne cenovne diskriminacije“ v povezavi s strankami družbe Post Danmark, razen v povezavi s skupinami SuperBest, Spar in Coop.

15 Družba Post Danmark je pri Østre Landsret (vzhodno regionalno sodišče) izpodbijala te odločbe v delih, ki se nanašajo na zlorabo prevladujočega položaja v obliki nizkih in selektivnih cen, ki so se uporabljale za zadnje skupine.

16 Navedeno sodišče je z odločbo z dne 21. decembra 2007 te odločbe Konkurrencerådet in Konkurrenceankenævnet potrdilo v delih, v katerih je bilo ugotovljeno, da je družba Post Danmark zlorabila prevladujoč položaj na danskem trgu razpošiljanja nenaslovljene pošte, ker je v letih 2003 in 2004 za nekdanje stranke družbe Forbruger-Kontakt izvajala drugačno cenovno politiko kakor za svoje obstoječe stranke, ne da bi lahko to razliko upravičila na podlagi stroškov.

17 Družba Post Danmark je zoper to odločbo Østre Landsret vložila pritožbo pri predložitvenem sodišču. Navajala je zlasti, da je mogoče cene, dogovorjene s skupino Coop, glede na merila, ki izhajajo iz sodbe z dne 3. julija 1991 v zadevi AKZO proti Komisiji (C-62/86, Recueil, str. I-3359), kakor naj bi bila „spremenjena“ z Odločbo Komisije 2001/354/ES z dne 20. marca 2001 o postopku na podlagi člena 82 Pogodbe ES (zadeva COMP/35.141 – Deutsche Post AG) (UL L 125, str. 27), šteti za zlorabo le, če je mogoče dokazati namen izrinjenja konkurenta. Konkurrencerådet pa je trdil, da namen izrinjenja ni nujen za to, da bi praksa selektivnih cen, ki so nižje od povprečnih celotnih stroškov, vendar višje od povprečnih dodatnih stroškov, pomenila zlorabo prevladujočega položaja.

18 V teh okoliščinah je Højesteret prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je člen 82 ES treba razlagati tako, da selektivno znižanje cen prevladujočega poštnega podjetja, ki ima splošno obveznost razpošiljanja, na raven, nižjo od celotnih povprečnih stroškov, vendar višjo od povprečja dodatnih stroškov ponudnika, lahko pomeni izključevalno zlorabo, če se ugotovi, da cene na to raven niso postavljene zato, da se izključi konkurent?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje, da selektivno znižanje cen v okoliščinah, opisanih v prvem vprašanju, v nekaterih okoliščinah lahko pomeni izključevalno zlorabo, katere okoliščine mora upoštevati nacionalno sodišče?“

Vprašanji za predhodno odločanje

19 Predložitveno sodišče z vprašanjema, ki ju je treba preučiti skupaj, v bistvu sprašuje, v kakšnih okoliščinah je treba politiko nizkih cen, ki jih uporablja podjetje s prevladujočim položajem za nekatere nekdanje stranke konkurenta, šteti za prakso zlorabe v obliki izrinjenja, ki je v nasprotju s členom 82 ES, zlasti pa, ali lahko ugotovitev, da taka praksa obstaja, temelji zgolj na okoliščini, da podjetje s prevladujočim položajem za samo eno stranko uporablja ceno, ki je nižja od povprečnih celotnih stroškov, pripisanih zadevni dejavnosti, vendar višja od povprečnih dodatnih stroškov, ki se nanašajo na to dejavnost.

20 Iz sodne prakse je razvidno, da se člen 82 ES ne nanaša le na ravnanje, ki povzroči potrošnikom takojšno škodo, ampak tudi na tisto, ki jih oškoduje tako, da posega v konkurenco (sodba z dne 17. februarja 2011 v zadevi TeliaSonera Sverige, C-52/09, ZOdl., str. I-527, točka 24 in navedena sodna praksa). Izraz „izključevalna zloraba“, ki je rabljen v vprašanjih, je treba razumeti v tem smislu.

21 V skladu z ustaljeno sodno prakso ugotovitev obstoja takega prevladujočega položaja sama po sebi ne pomeni nobenega očitka zoper zadevno podjetje (glej sodbi z dne 9. novembra 1983 v zadevi Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin proti Komisiji, 322/81, Recueil, str. 3461, točka 57, in z dne 16. marca 2000 v združenih zadevah Compagnie maritime belge transports in drugi proti Komisiji, C-395/96 P in C-396/96 P, Recueil, str. I-1365, točka 37). Cilj člena 82 ES namreč nikakor ni preprečiti podjetju, da po lastni zaslugi osvoji prevladujoč položaj na trgu (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo TeliaSonera Sverige, točka 24). Namen te določbe niti ni zagotoviti, da ostanejo konkurenti, ki so manj učinkoviti kot podjetje s prevladujočim položajem, na trgu.

22 Vsak učinek izrinjenja zato ne pomeni nujno posega v konkurenco (glej po analogiji zgoraj navedeno sodbo TeliaSonera Sverige, točka 43). Konkurenca na podlagi zaslug lahko po definiciji vodi do izginotja s trga ali do marginalizacije konkurentov, ki so manj učinkoviti in zato za potrošnike manj zanimivi, zlasti z vidika cen, izbire, kakovosti in inovacije.

23 V skladu z ustaljeno sodno prakso je podjetju, ki ima prevladujoč položaj, naložena posebna odgovornost, da s svojim ravnanjem ne ogroža učinkovite in neizkrivljene konkurence na notranjem trgu (glej sodbo z dne 2. aprila 2009 v zadevi France Télécom proti Komisiji, C-202/07 P, Recueil, str. I-2369, točka 105 in navedena sodna praksa). Kadar prevladujoči položaj izvira iz nekdanjega monopola na podlagi predpisov, je treba to okoliščino upoštevati.

24 V zvezi s tem je treba tudi opozoriti, da člen 82 ES meri zlasti na ravnanje podjetja s prevladujočim položajem, ki v škodo potrošnikov ovira ohranjanje obstoječe konkurence na trgu ali razvoj te konkurence z drugačnimi sredstvi od tistih, ki so značilna za normalno konkurenco na podlagi dejavnosti gospodarskih subjektov (glej v tem smislu zgoraj navedeni sodbi AKZO proti Komisiji, točka 69, in France Télécom proti Komisiji, točki 104 in 105, ter sodbo z dne 14. oktobra 2010 v zadevi Deutsche Telekom proti Komisiji, C-280/08 P, ZOdl., str. I-9555, točke 174, 176 in 180 ter navedena sodna praksa).

25 Člen 82 ES zato podjetju s prevladujočim položajem prepoveduje zlasti izvajanje praks, ki imajo učinek izrinjenja njegovih konkurentov, za katere se šteje, da so prav tako učinkoviti kot to podjetje, in okrepitev svojega prevladujočega položaja z uporabo drugih sredstev, in ne sredstev, ki temeljijo na konkurenci na podlagi zaslug. S tega vidika vsake cenovne konkurence ni mogoče šteti za legitimno (glej v tem smislu zgoraj navedene sodbe AKZO proti Komisiji, točki 70 in 72, France Télécom proti Komisiji, točka 106, in Deutsche Telekom proti Komisiji, točka 177).

26 Za ugotovitev, ali je podjetje s prevladujočim položajem ta položaj zlorabilo z uporabo svojih praks oblikovanja cen, je treba presoditi vse okoliščine in preučiti, ali se s temi praksami poskuša kupcu odvzeti ali omejiti možnost izbire virov dobave, konkurentom preprečiti dostop do trga, uvesti neenake pogoje za primerljive posle z drugimi trgovinskimi partnerji, ki te postavlja v konkurenčno neugoden položaj, ali z izkrivljeno konkurenco okrepiti prevladujoči položaj (zgoraj navedena sodba Deutsche Telekom proti Komisiji, točka 175 in navedena sodna praksa).

27 V zgoraj navedeni sodbi AKZO proti Komisiji, v kateri je bilo obravnavano vprašanje, ali je podjetje uporabilo plenilske cene, je Sodišče v točki 71 razsodilo, prvič, da je treba cene, ki so nižje od povprečnih „variabilnih“ stroškov (stroškov, ki se spreminjajo glede na proizvedene količine), načeloma šteti za zlorabo, ker se domneva, da podjetje s prevladujočim položajem z uporabo takih cen nima nobenega drugega gospodarskega namena kot izločiti konkurenta. V točki 72 navedene sodbe je razsodilo, drugič, da je treba cene, ki so nižje od povprečja celotnih stroškov, vendar višje od povprečja variabilnih stroškov, šteti za zlorabo, če so določene v okviru načrta, katerega namen je izključiti konkurenta.

28 Za presojo zakonitosti politike nizkih cen, ki jo uporabi podjetje s prevladujočim položajem, se je Sodišče sklicevalo na merila, ki temeljijo na primerjavi zadevnih cen in nekaterih stroškov, ki jih ima podjetje s prevladujočim položajem, in na njegovi strategiji (glej zgoraj navedeni sodbi AKZO proti Komisiji, točka 74, in France Télécom proti Komisiji, točka 108).

29 Glede obstoja morebitne protikonkurenčne strategije družbe Post Danmark je iz spisa razvidno, da se je pritožba, ki je bila povod za spor o glavni stvari, nanašala na možnost, da bi družba Post Danmark s politiko nizkih cen za nekatere pomembne stranke svojega konkurenta, tega izključila iz zadevnega trga. Kot je razvidno iz predložitvene odločbe, ni bilo mogoče dokazati, da je družba Post Danmark namenoma poskušala izriniti tega konkurenta.

30 V nasprotju s trditvami danske vlade, ki je v tem postopku predložila stališča v podporo stališčem, ki jih je v sporu o glavni stvari predložil Konkurrencerådet, poleg tega dejstvo, da je lahko praksa podjetja s prevladujočim položajem, kot je praksa cen, obravnavanih v postopku v glavni stvari – in sicer uporaba različnih cen za različne stranke ali za različne kategorije strank glede proizvodov ali storitev, za katere so stroški enaki, ali obratno, uporaba enotne cene za stranke, za katere se stroški ponudbe razlikujejo – opredeljena kot „cenovna diskriminacija“, ne more samo po sebi kazati na obstoj prakse zlorabe v obliki izrinjenja.

31 V tem primeru je iz spisa razvidno, da danska organa za konkurenco za primerjavo cen in stroškov nista uporabila pojma „variabilni stroški“, navedenega v sodni praksi, ki izhaja iz zgoraj navedene sodbe AKZO proti Komisiji, temveč drug pojem, ki sta ga ta organa zapisala z izrazom „dodatni stroški“. V zvezi s tem je iz pisnih stališč danske vlade in njenih pisnih odgovorov Sodišču razvidno, da sta ta organa opredelila „dodatne stroške“ kot „stroške, ki naj bi na krajši ali srednji rok (v treh do petih letih) izginili, če bi družba Post Danmark prenehala dejavnost razpošiljanja nenaslovljene pošte“. Ta vlada je poleg tega navedla, da pa so bili „povprečni celotni stroški“ opredeljeni kot „povprečni dodatni stroški, ki se jim prišteje pri ocenitvi določen del skupnih stroškov družbe Post Danmark, ki so povezani z dejavnostjo, ki ne spada v obveznost univerzalne storitve“.

32 Kot je ta vlada navedla v pisnih odgovorih na ta vprašanja, je za spor o glavni stvari značilen obstoj znatnih stroškov, ki se nanašajo tako na dejavnost, ki spada v obveznost univerzalne storitve družbe Post Danmark, kot na dejavnost razpošiljanja nenaslovljene pošte. Ti „skupni“ stroški so nastali zlasti zato, ker je družba Post Danmark v času dejanskega stanja, obravnavanega v postopku v glavni stvari, v bistvu uporabljala isto infrastrukturo in osebje za dejavnost razpošiljanja nenaslovljene pošte in za dejavnost, ki jo je opravljala na podlagi obveznosti univerzalne storitve, povezane z nekaterimi naslovljenimi pošiljkami. Vlada navaja tudi, da bi se lahko po mnenju Konkurrencerådet v treh do petih letih stroški dejavnosti, ki spada v obveznost univerzalne storitve, zmanjšali, če bi družba Post Danmark prenehala razpošiljati nenaslovljeno pošto, saj je dejavnost razpošiljanja nenaslovljene pošte, ki jo je opravljala družba, slonela na „skupnih sredstvih distribucijskega omrežja“.

33 V teh okoliščinah je iz spisa razvidno, zlasti iz točk od 148 do 151 in 200 odločbe Konkurrencerådet z dne 24. novembra 2004, navedene v točki 13 te sodbe, da Konkurrencerådet pri oceni stroškov, ki jih je opredelil za „povprečne dodatne“, ni upošteval le fiksnih in variabilnih stroškov, ki jih je bilo mogoče pripisati izključno dejavnosti razpošiljanja nenaslovljene pošte, temveč tudi druge elemente, opredeljene kot „skupni variabilni stroški“, „75 % stroškov skupnih logističnih zmogljivosti, ki jih je bilo mogoče pripisati,“ in „25 % skupnih stroškov, ki jih ni bilo mogoče pripisati“.

34 Treba je navesti, da se v posebnih okoliščinah postopka v glavni stvari namen take metode dodelitve zdi določitev najpomembnejših stroškov, ki jih je mogoče pripisati dejavnosti razpošiljanja nenaslovljene pošte.

35 Na koncu te ocenitve je bilo zlasti ugotovljeno, da cena, ki je bila predlagana skupini Coop, družbi Post Danmark ni omogočila kritja povprečnih celotnih stroškov, pripisanih celotni dejavnosti razpošiljanja nenaslovljene pošte, omogočala pa ji je kritje povprečnih dodatnih stroškov, ki se nanašajo na to dejavnost in kot sta jih ocenila danska organa za konkurenco.

36 Poleg tega ni sporno, da so bile cene, predlagane skupinama Spar in SuperBest, višje od povprečnih celotnih stroškov, kot sta jih ocenila ta organa. V teh okoliščinah ni mogoče sklepati, da imajo take cene protikonkurenčne učinke.

37 Glede cen, ki so se uporabljale za skupino Coop, cenovne politike, kakršna je obravnavana v postopku v glavni stvari, ni mogoče šteti za prakso zlorabe v obliki izrinjenja zgolj zato, ker podjetje s prevladujočim položajem za samo eno stranko uporablja ceno, ki je nižja od povprečnih celotnih stroškov, pripisanih zadevni dejavnosti, vendar višja od povprečnih dodatnih stroškov, ki se nanašajo na to dejavnost, kot so bili oboji ocenjeni v postopku v glavni stvari.

38 Če namreč podjetje s prevladujočim položajem določi cene tako, da so kriti najpomembnejši stroški, ki jih je mogoče pripisati prodaji zadevnega proizvoda ali opravljanju zadevnih storitev, bo imel konkurent, ki je tako učinkovit kot to podjetje, načeloma možnost konkurirati tem cenam, ne da bi mu na daljši rok nastale neobvladljive izgube.

39 Predložitveno sodišče mora glede na ugotovitev iz prejšnje točke te sodbe presoditi upoštevne okoliščine v postopku v glavni stvari. Vsekakor je iz spisa, s katerim razpolaga Sodišče, razvidno, da je družba Forbruger-Kontakt ne glede na obseg izgube pošte, ki so jo dostavljale tri zadevne stranke, lahko ohranila distribucijsko omrežje in da je lahko leta 2007 prevzela pošto skupine Coop in od takrat tudi pošto skupine Spar.

40 Če bi moralo predložitveno sodišče na koncu te presoje kljub temu ugotoviti, da zaradi ravnanja družbe Post Danmark obstajajo protikonkurenčni učinki, je treba opozoriti, da lahko podjetje s prevladujočim položajem utemelji ravnanje, ki bi lahko bilo zajeto s prepovedjo iz člena 82 ES (glej v tem smislu zlasti sodbi z dne 14. februarja 1978 v zadevi United Brands in United Brands Continentaal proti Komisiji,

27/76, Recueil, str. 207, točka 184, in z dne 6. aprila 1995 v združenih zadevah RTE in ITP proti Komisiji, C-241/91 P in C-242/91 P, Recueil, str. I-743, točki 54 in 55, ter zgoraj navedeno sodbo TeliaSonera Sverige, točki 31 in 75).

41 Tako podjetje lahko za to zlasti dokaže, bodisi da je njegovo ravnanje objektivno potrebno (glej v tem smislu sodbo z dne 3. oktobra 1985 v zadevi CBEM, 311/84, Recueil, str. 3261, točka 27) bodisi da je mogoče učinek izrinjenja izničiti ali celo preseči z ugodnostmi glede učinkovitosti, ki prav tako koristijo potrošnikom (glej v tem smislu sodbo z dne 15. marca 2007 v zadevi British Airways proti Komisiji, C-95/04 P, ZOdl., str. I-2331, točka 86, in zgoraj navedeno sodbo TeliaSonera Sverige, točka 76).

42 V zvezi z zadnjim vidikom mora podjetje s prevladujočim položajem dokazati, da povečanje učinkovitosti, ki bi lahko izhajalo iz obravnavanega ravnanja, izniči verjetne škodljive učinke na konkurenco in na interese potrošnikov na prizadetih trgih, da se je ta učinkovitost povečala ali bi se lahko povečala zaradi navedenega ravnanja, da je to ravnanje nujno potrebno za uresničitev tega povečanja učinkovitosti in da ne izključi učinkovite konkurence z odstranitvijo vseh ali večine obstoječih virov dejanske ali potencialne konkurence.

43 V tem primeru glede preudarkov, povzetih v točki 11 te sodbe, zadostuje navesti, da zgolj dejstvo, da med elementi, ki se upoštevajo pri cenikih, ki jih uporablja družba Post Danmark, ni merila, ki bi izrecno slonelo na povečanju učinkovitosti, ne more upravičiti zavrnitve upoštevanja – kadar je potrebno – takega povečanja učinkovitosti, če je obstoj in obseg takega povečanja dokazan v skladu z zahtevama iz točke 42 te sodbe.

44 Ob upoštevanju vseh zgornjih preudarkov je treba na vprašanji odgovoriti, da je treba člen 82 ES razlagati tako, da politike nizkih cen, ki jih uporablja podjetje s prevladujočim položajem za nekatere nekdanje stranke konkurenta, ni mogoče šteti za prakso zlorabe v obliki izrinjenja zgolj zato, ker to podjetje za eno od teh strank uporablja ceno, ki je nižja od povprečnih celotnih stroškov, pripisanih zadevni dejavnosti, vendar višja od povprečnih dodatnih stroškov, ki se nanašajo na to dejavnost, kot so bili ocenjeni v postopku, ki je bil povod za postopek v glavni stvari. Za presojo, ali v okoliščinah, kakršne so v navedeni zadevi, obstajajo protikonkurenčni učinki, je treba preučiti, ali je rezultat te cenovne politike, če ni objektivno utemeljena, dejansko ali verjetno izrinjenje tega konkurenta v škodo konkurence in tako interesov potrošnikov.

Stroški

45 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

Člen 82 ES je treba razlagati tako, da politike nizkih cen, ki jih uporablja podjetje s prevladujočim položajem za nekatere nekdanje stranke konkurenta, ni mogoče šteti za prakso zlorabe v obliki izrinjenja zgolj zato, ker to podjetje za eno od teh strank uporablja ceno, ki je nižja od povprečnih celotnih stroškov, pripisanih zadevni dejavnosti, vendar višja od povprečnih dodatnih stroškov, ki se nanašajo na to dejavnost, kot so bili ocenjeni v postopku, ki je bil povod za postopek v glavni stvari. Za presojo, ali v okoliščinah, kakršne so v navedeni zadevi, obstajajo protikonkurenčni učinki, je treba preučiti, ali je rezultat te cenovne politike, če ni objektivno utemeljena, dejansko ali verjetno izrinjenje tega konkurenta v škodo konkurence in tako interesov potrošnikov.

Podpisi